

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

65

Likestillingsombudet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

LIVESTILLINGSBANDEN	
ÅR	99/4
NR.	LC
J. NR.	376/99
DATE	15.3.99

Deres ref
293/99/4 LC/BP

Vår ref
99/01716 FJB2 ÅK/lhl

Dato
11.03.1999

Utlendingsforskriften § 37 sjette ledd

Vi viser til brev av 25.1.1999 og 25.2.1999.

Utlendingsforskriften § 37 sjette ledd gjelder fornyelse av tillatelse for kvinne som verken fyller vilkårene i tredje, fjerde eller femte ledd i paragrafen. Bestemmelsen gjelder etter sin ordlyd kun for kvinner.

§ 37 sjette ledd inneholder to alternative grunnlag for fornyet tillatelse. Etter første alternativ kan det gis tillatelse dersom kvinnen "som følge av samlivsbruddet vil få urimelige vanskeligheter i hjemlandet grunnet de sosiale og kulturelle forhold der". Etter annet alternativ skal tillatelse gis "dersom kvinnen eller eventuelle barn er blitt mishandlet i samlivsforholdet". Etter begge alternativene er det en presumpsjon for at vilkårene i utlendingsforskriften § 21 tredje ledd er til stede, og ny tillatelse gis i medhold av den bestemmelsen.

Utlendingsforskriften § 37 sjette ledd (*femte* ledd før 15.6.1997) ble utformet med sikte på den vanskelige situasjonen mange utenlandske kvinner kan komme opp i ved samlivsbrudd. Når det gjelder første alternativ i bestemmelsen, de sosiokulturelle forhold, så er vi ikke kjent med at det for utenlandske menn vil være en tilsvarende presumpsjon for vanskeligheter ved retur til hjemlandet. Første alternativ gir imidlertid kun anvisning på at tillatelse kan gis når man etter en konkret vurdering i forhold til den enkelte kvinne kommer til at hun som følge av samlivsbruddet vil få urimelige vanskeligheter i hjemlandet grunnet de sosiale og kulturelle forhold der.

Annet alternativ i bestemmelsen, mishandlingstilfellene, er utformet i forhold til at det praktisk talt uten unntak er menn som mishandler kvinner i samliv kvinne/mann.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse
Grubbegt.6

Telefon - sentralbord
22 24 90 90 / 22 24 52 87
Org. nr.:
972 417 831

Utlendingsavdelingen
Telefaks:
22 24 52 89

Saksbehandler
Åge Knudsen
22 24 52 79

Bestemmelsen var opprinnelig utformet som en "kan"-regel, men ble med virkning fra 1.1.1993 endret til en "skal"-regel.

Vi har hele tiden oppfattet det slik at § 37 sjette ledd ikke kommer i konflikt med likestillingsloven. I denne sammenheng vil vi vise til brev av 8.4.1992 fra Likestillingsombudet (Deres ref 499 90/235/MR/BP) til Justisdepartementet. På side 2 i brevet uttales følgende om første alternativ i bestemmelsen bl a: "Jeg forutsetter at det herunder tas hensyn til hvordan kvinner behandles der, spesielt skilte kvinner og enda mer spesielt etter en hjemsendelse. Ved en slik vurdering må man også ta hensyn til konkrete forhold i kvinnens familie og miljø." På side 2 uttales det om annet alternativ bl a: "Jeg foreslår at bestemmelsen, i samsvar med tidligere rettstilstand, utformes og praktiseres som en skal-regel. Uten dette risikerer man at kvinner ikke tør å reagere på mishandling, av redsel for å bli sendt ut av landet." Likestillingsombudet var altså en av initiativtakerne til at § 37 sjette ledd annet alternativ ble endret til "skal"-regel med virkning fra 1.1.1993.

Dersom en utenlandsk mann skulle befinne seg i en tilsvarende situasjon som nevnt i første eller annet alternativ i § 37, vil imidlertid også han kunne gis fornyet tillatelse i medhold av utlendingsforskriften § 21 tredje ledd. Vilkårene for innvilgelse etter § 21 tredje ledd er at enten "sterke menneskelig hensyn taler for det eller utlendingen har særlig tilknytning til riket." Ved vurderingen av om tillatelse skal gis til en mann som befinner seg i tilsvarende situasjoner som angitt i første og annet alternativ i § 37, vil det være et særskilt moment at det er gitt særregier for kvinner. Det er ikke noen grunn til å behandle menn annerledes dersom de er i en tilsvarende situasjon. En mann vil imidlertid ikke ha en ubetinget rett til ny tillatelse selv om han skulle være mishandlet, jf annet alternativ i § 37.

Ved at § 37 sjette ledd er gitt en kjønns spesifikk utforming, er det synliggjort at det finnes særlige bestemmelser om fortsatt opphold i Norge for kvinner som er i vanskelige situasjoner som presumptivt bare gjelder kvinner. Vi tror at den kjønns spesifikke utformingen bidrar til at flere kvinner enn ellers blir klar over at det eksisterer særlige bestemmelser om fortsatt opphold etter samlivsbrudd, og at de derved tør å bryte ut av uholdbare samlivsforhold.

Med hilsen

Siri Johnson
avdelingsdirektør

Per Ove Marthinsen
fung. underdirektør